

تاثیر میزان و منابع مختلف کود ازته در عملکرد

کمی و کیفی پرتقال جهرمی

محمد سعید تدین و حمید رستگاری

۱ - به ترتیب عضو هیئت علمی و کارشناس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس

چکیده: پرتقال بعد از لیموشیرین و نارنگی یکی از محصولات عمده شهرستان جهرم است. به علت اینکه اکثر باغهای موجود دارای خاکی فقیر از نظر مواد غذایی می باشند، مصرف ازت به میزان مناسب رشد رویشی و عملکرد مناسب را موجب می گردد. با توجه به تأثیر متفاوت منابع مختلف کود ازته بر عملکرد کمی و کیفی مرکبات و نیز عوامل خاکی از جمله کاهش pH ریزوسفر خاک و بهبود تغذیه عناصر کم مصرف، بررسی و معرفی بهترین منبع کود ازته به باغداران منطقه ضروری می باشد. این آزمایش به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با سه سطح $N_1=120$ ، $N_2=240$ و $N_3=360$ گرم ازت خالص به ازاء هر درخت و چهار سطح منبع کودی نیترات آمونیم، سولفات آمونیم، اوره و اوره پوشش دار انجام گرفت. آزمایش با سه تکرار و هر کرت آزمایشی دارای دو درخت بر روی ۷۲ اصله پرتقال (*Citrus sinensis*) ۲۰ ساله با پایه نارنج در خاکی با بافت متوسط، pH بالا، پتاسیم و مواد آلی متوسط، فسفر مناسب، کلسیم و منیزیم بالا و آبی بدون محدودیت شوری و عناصر محدود کننده رشد (کلر، سدیم و بور) به مدت چهار سال اجرا گردید. کودهای ازته از منابع اوره، سولفات و نیترات آمونیم بر اساس تیمارهای پیش بینی شده در طرح در پنج نوبت از نیمه دوم اسفندماه لغایت نیمه اول تیرماه در ۷۵ سانتیمتری از طوقه درختان توزیع و ضمن مخلوط شدن با خاک بلافاصله آبیاری انجام گرفت. نیمی از کود ازته هر تیمار از منبع اوره با پوشش گوگرد به دلیل کند رها بودن، در نیمه اول اسفند همراه با کودهای پتاسه و فسفات در سایه انداز درختان آزمایشی توزیع و با خاک پای درختان مخلوط شد و نیم باقیمانده در نیمه دوم فروردین ماه مصرف شده و بلافاصله آبیاری انجام گرفت. نتایج بدست آمده نشان داد اثر ازت در افزایش عملکرد معنی دار و از نظر منبع ازت بهترین منابع، نیترات و سولفات آمونیم در مقایسه با اوره و اوره پوشش دار می باشند. بررسی آماری از نظر کیفی نیز نشان داد که مصرف ازت باعث افزایش وزن یک عدد میوه در سطح N_3 گردید و با افزایش میزان آن درصد قند میوه کاهش پیدا کرد بطوریکه تیمار N_1 با ۱۲.۵٪ قند در گروه ۱ و تیمارهای N_2 و N_3 با ۱۱.۸ و ۱۱.۷ درصد قند در گروه ۲ قرار گرفتند. در باغهای پرتقال که به روش سطحی آبیاری می شوند میزان ۱۲۰ گرم ازت خالص از منبع سولفات و یا نیترات آمونیم به صورت تقسیط از اواخر اسفند تا اواسط تیر قابل توصیه می باشد.

کلمات کلیدی: نیترات آمونیم، سولفات آمونیم، اوره، اوره پوشش دار، پرتقال، کیفیت، کمیت